

IŠ EUROPOS SAJUNGOS STRUKTŪRINIŲ FONDŲ LĖŠŲ BENDRAI FINANSUOJAMO PROJEKTO „VAIKŲ ALERGIJOS PROFILAKTIKOS IR EFEKTYVAUS GYDYMO UŽTIKRINIMAS“ ĮGYVENDINIMAS



Kultūra
Lietuvos ateičiai
Europos Sąjunga
Lietuvai
2014-2020 m.
finansavimas

Viešoji įstaiga Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė Kauno klinikos kartu su partneriu viešąja įstaiga Vilniaus universiteto ligoninė Santaros klinikos įgyvendina projektą Nr. 08.4.2-ESFA-V-622-01-0002 „**Vaikų alergijos profilaktikos ir efektyvaus gydymo užtikrinimas**“ (toliau – Projektas), finansuojamą Europos Sąjungos struktūrinių fondų Europos socialinio fondo lėšomis pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ įgyvendinimo priemonę 08.4.2-ESFA-V-622 „Vaikų ligų, traumų ir nelaimingų atsitikimų profilaktika, sveikatos priežiūros paslaugų vaikams prieinamumo ir kokybės gerinimas“.

Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia – 2018 m. sausio 15 d.

Projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga – 2022 m. sausio 15 d.

Projekto vertė – 388.946,40 Eur, iš jų 330.604,44 Eur – Europos Sąjungos struktūrinių fondų Europos socialinio fondo lėšos, 58.341,96 Eur – Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos.

Projekto tikslas - pagerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę vaikams sergantiems alerginėmis ligomis.

Projekto uždaviniai:

- parengti, publikuoti ir skleisti informacinę medžiagą bei metodines rekomendacijas apie vaikų alergiją maistui, vaistams ir kitiems alergenams, bei vaikų anafilaksiją, kurios būtų skirtos sveikatos priežiūros specialistams ir visuomenei;
- sukurti ir įdiegti praktikoje vaikų anafilaksijos atvejų registraciją.

Projekto veiklos:

- metodinių rekomendacijų ir informacinės medžiagos parengimas;
- visuomenės ir specialistų švietimas, metoninių rekomendacijų ir informacinių priemonių sklaida;
- anafilaksijos atvejų registracijos funkcionalumo sukūrimas.

Keičiantis žmonių gyvenimui ir mitybos įpročiams, vis dažniau susiduriama su alerginėmis ligomis vaikams, kurie pirmieji demonstruoja gyvenimo pokyčių įtaką žmogaus organizmui. Išsivysčiusiose šalyse ketvirtadalis vaikų yra alergiški. Lietuvoje vykdytos ISAAC studijos (ang. International study of Asthma and Allergy in Childhood) duomenimis, per 15 metų, vaikų sergančių atopiniu dermatitu skaičius išaugo nuo 3,5 proc. iki 15,2 proc. 6-7 m. amžiaus grupėje ir nuo 2,2 proc. iki 9,6 proc. 13-14 m. amžiaus grupėje. Astmos paplitimas 13-14 m. amžiaus vaikams siekia apie 6,5 proc. ir kasmet užregistruojama 4620 naujų susirgimų. Alerginiu rinitu sergančių vaikų skaičius Lietuvoje per pastaruosius penkerius metus padvigubėjo ir 2013 m. siekė 7,5 proc.

Reikia išskirti du labai aktualius alergijos tipus: alergija maistui ir alergija vaistams. Daugejant vaikų ir jaunuolių alergijos maistui atvejų, ypač padaugėjo ir gyvybei grėsmingų alerginių reakcijų. Europoje alergija maistui – pagrindinė vaikų iki 14 m. anafilaksijos priežastis. Mokslinių tyrimų duomenimis, maisto alergenai sukelia apie 35-57 proc. anafilaksinių reakcijų vaikams ir lemia mirtį nuo šių reakcijų 25 proc. atvejų. Su vaistų sukeltomis padidėjusio jautrumo reakcijomis dažnai susiduriama klinikinėje praktikoje. Netinkamai įvertinus alergiją vaistams ar klaidingai nustatčius diagnozę, galimos ūmios alerginės reakcijos. Be to, alergiją galima sukelti vaistai dažnai nepagrįstai keičiami alternatyviais brangesniais ar mažesnio efektyvumo medikamentais. Lietuvoje neturime vieningos anafilaksinių reakcijų registracijos sistemos, todėl negalime įvertinti šių gyvybei pavojingų būklių masto bei priežasčių. Nežinojimas didina populiacinę riziką patirti anafilaksines reakcijas, mažina pacientų saugą ir apsunkina prevencijos priemonių planavimą.

Vaikų alerginės ligos sunkiai ir dažnai pavėluotai diagnozuojamos ir tai didina neveiksmingo gydymo tikimybę. Šeimos gydytojų kompetencijos stoka ir šiuolaikinių diagnostikos metodų ribotas taikymas lemia nepakankamą vaikų alergijos diagnostiką ir gydymą Lietuvoje. Vaikų ugdymo įstaigų darbuotojų žinios apie alerginius susirgimus, galimas alergines reakcijas ir skubią pagalbą joms ištikus, yra nepakankamos. Kadangi vaikams atopinis dermatitas ir anafilaksija dažniausiai yra susiję su alergija maistui ar maisto netoleravimo reakcijomis, o vaikų ugdymo įstaigose vis dar dažnai patiekiamas alergizuojantis maistas, labai svarbu keisti šią ydingą praktiką.

Apie alergiją maistui turi žinoti ugdymo įstaigose dirbantys pedagogai ir visuomenės sveikatos specialistai. Todėl planuojama juos supažindinti su vaikų maisto alergijos priežastimis ir išreikštomis, anafilaksiją galinčiomis sukelti medžiagomis, pagrindiniais anafilaksijos simptomais ir pirmos pagalbos teikimu (priemonėmis). Tėvai taip pat turi žinoti apie savo vaikų alergiją vaistams ar maistui bei išmanyti, kuo pakeisti alergizuojančius vaiką produktus.

Visuomenę svarbu informuoti, nuo ko ir kaip pasireiškia anafilaksinės reakcijos ir kokia turi būti skubi pagalba anafilaksijos ištiktam pacientui. Tik keldami vaikams paslaugas teikiančių specialistų kvalifikaciją ir suteikdami daugiau žinių visuomenei, galime tikėtis apsaugoti mūsų vaikus nuo jų gyvenimo kokybę bloginančių bei gyvybei pavojingų alerginių reakcijų.

Projekto rezultatai

Igyvendinus projektą bus parengtos vaikų anafilaksijos, alergijos maistui bei medikamentams diagnostikos, gydymo ir prevencijos metodinės rekomendacijos šeimoms bei vaikų gydytojams; vaikų ugdymo įstaigų vadovams, pedagogams ir visuomenės sveikatos specialistams, taip pat parengta informacija tėvams, auginantiesiems alergiškus vaikus.

Igyvendinus projektą bus išleista spausdinta informacinė medžiaga ir patalpinta į tinklalapius, taip tikintis geresnio prieinamumo.

Metodinėms rekomendacijoms bei mokomajai medžiagai kuo plačiau paskleisti bus organizuojami švietimo renginiai gydytojams, visuomenės sveikatos specialistams, ugdymo įstaigų pedagogams, vaikų tėvams bei kitiems suinteresuotiems asmenims.

Projekto pabaigoje bus sukurtas anafilaksijos atvejų registravimo funkcionalumas.